პროლეტარიელებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

СССР

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

№ 202 (19844) ◆ სამშაბათი, 3 სექტემბერი, 1985 წელი. ◆ ფასი 3 კაპ.

მ. ს. გორბაჩოვის პასუხი

ამერიკის ჟურნალ „ტაიმს“

ამერიკის ჟურნალმა „ტაიმმა“ სკკ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურ მდივანს მ. ს. გორბაჩოვს სთხოვა ეპასუხა რამდენიმე კითხვაზე, აგრეთვე სასუხოდ მიეღო ჟურნალის ხელმძღვანელი კორესპონდენტის „ტაიმ ინტერნეიშენალის“ გენერალური დირექტორი ჯ. კრიუნელი, ჟურნალ „ტაიმის“ მთავარი რედაქტორი რ. კეინი, მთავარი რედაქტორის მოადგილე რ. დანკენი და ჟურნალის მოსკოვის ბიუროს მეთაური ჯ. ჯენკინსი. საუბარი მიმდინარე წლის 28 აგვისტოს გაიმართა.

ქვემოთ ვაქვეყნებთ მ. ს. გორბაჩოვის პასუხი და მისი საუბარი ამერიკელ ჟურნალისტებთან.

კითხვა. როგორ დააბასიათებდით საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ახლანდელ ურთიერთობას და რა მთავარი მოვლენები განსაზღვრავს ახლა ამ ურთიერთობას?

პასუხი. ეს კითხვა ორიოდე თვის წინათ რომ დაგესვათ ჩემთვის, ვიტყოდი, რომ სიტუაცია ჩვენს ურთიერთობაში რამდენადმე უმჯობესდება, რომ პოზიტიური ძვრების რაღაც იმედები ჩნდება.

სამწუხაროდ, დღეს ამას ვეღარ ვიტყვი.

სიმართლეს თვალი უნდა გავუსწოროთ. ეკონომიკურ მოლაპარაკებისა და უმაღლესი დონის შეხვედრის შესახებ მორგებების მიუხედავად, ჩვენი ქვეყნების ურთიერთობა კვლავ ეარსებდა, გამაღებული შეიარაღება ძლიერდება, ომის საფრთხე არ ცხრება. რაშია საქმე, რატომ ხდება ეს? მე და ჩემი კოლეგები საკმაოდ მომთხოვნელად და თვითკრიტიკულად ვეკიდებით საკუთარ საქმიანობას ორ მარტო ქვეყნის შიგნით, არამედ მის გარეთაც. და ჩვენ კვლავ და კვლავ ვუსვამთ საკუთარ თავს კითხვას, იქნებ ეს როგორღაც დაკავშირებულია ჩვენს მოქმედებასთან?

მაგრამ რა შეგვიძლია ამ შემთხვევაში ვუსაყვედურთ ჩვენს თავს? ახლანდელ პასუხსაგებ ვითარებაში ხომ მოსკოვი ცდილობს თავშეკავებული იყოს ამერიკის შეერთებული შტატების მიმართ ჩვენადდებით ფეოდერიელ მას და განსაბლოს მოლაპარაკება ბირთვული გამოცდის სრული აკრძალვის შესახებ, ანდა, როგორც წინადადებენ კოსმოსში შეიდობანი თანამშრომლობის თაობაზე და გამაღებული შეიარაღების თავიდან აცილების შესახებ. დარწმუნებული ვარო: ერთად უნდა ვეძიოთ გამოსავალი ახლანდელი რთული მდგომარეობიდან.

და ბუნებრივია, რატომ გამოწვეა ჩვენმა წინადადებებმა ამერიკის შეერთებული შტატების პასუხისგებელ მოღვაწეთა ესოდენ აშკარა უკმაყოფილება. ცხადია, რომ შეეცადნენ ეს წინადადებები გაესაკიცხინათ, არც ეფტი, არც ნაკლები, წმინდა წყლის პროპაგანდად.

ნაკლოთხა არსში ოდნავ მაინც ჩახედული ყოველი კაცი ადვილად დაინახავს, რომ ჩვენი წინადადებების მიღმა დგას ყველაზე სერიოზული განზრახვები, და არა რაღაც ცდა გაველენა მოვახდინოთ საზოგადოებრივ აზრზე. ბირთვული შეიარაღების შეზღუდვისათვის ყველა რეალური ძალისმგვა იწყებოდა გამოცდის აკრძალვით — გიიხსენეთ 1963 წლის ხელშეკრულება, რომელიც ამ გზაზე გადადგმული პირველი დიდი ნაბიჯი გახდა. ბირთვული გამოცდის სრული შეწყვეტა შეჩერებდა გამალებულ ბირთვულ შეიარაღებას ყველაზე სამში — თვისებრივი მიმართულებით. გარდა ამისა, იგი სერიოზულ ზეწოლას შეეტანდა ბირთვული ბარიელის გაფართოებაზე. ეს ეხებოდა ბირთვული ფეიერ ნრნ და ჩიბიანან გამოიყენებთან შეიარაღების შეჩერვას პროცესზე? სწორედ ამ მიზანს ისახავს, ეკრძოდ, ჩვენ მიერ გამოცხადებული ბირთვულ ფეფთქებათა მორატორიუმი, ეს, რომ ამერიკის შეერთებული შტატებს მიემართეთ წინადადებით ეფეერიელეს მას და განსაბლოს მოლაპარაკება ბირთვული გამოცდის სრული აკრძალვის შესახებ, ანდა, როგორც წინადადებენ კოსმოსში შეიდობანი თანამშრომლობის თაობაზე და გამაღებულ შეიარაღების თავიდან აცილების შესახებ. დარწმუნებული ვარო: ერთად უნდა ვეძიოთ გამოსავალი ახლანდელი რთული მდგომარეობიდან.

და ბუნებრივია, რატომ გამოწვეა ჩვენმა წინადადებებმა ამერიკის შეერთებული შტატების პასუხისგებელ მოღვაწეთა ესოდენ უკმაყოფილება. ცხადია, რომ შეეცადნენ ეს წინადადებები გაესაკიცხინათ, არც ეფტი, არც ნაკლები, წმინდა წყლის პროპაგანდად.

მაგრამ, ეჰი რომ, ამერიკის შეერთებული შტატების ადმინისტრაცია სხვა გზას ადადგა. ჩვენი მორატორიუმის პასუხად მან დომონსტრაციულად, თითქოს დ ყველასა და ყველაფრის ჯიბრზე, სასწრაფოდ მოახდინა მორიგი ბირთვული აფეთქება. ხოლო ჩვენს წინადადებებს შეიდობიანი კოსმოსის შესახებ უპასუხა გადაწყვეტილებით მოაწყოს თანამგზავრსაწინააღმდეგო იარაღის პირველი საბრძოლო გამოცდა. ესეც არ იკმარა და მორიგი „სიტყვიერის კამპანია“ გაიჩაღა სსრ კავშირის წინააღმდეგ.

რა შთაბეჭდილებას ახდენს ყოველივე ეს? ერთი მხრივ, „აშინგტონში რაღაც დანაშულობისა და ურწმუნოების შთაბეჭდილებას. ეს შემძლეა ავხსნა მხოლოდ ერთი რამით — შეშფოთებით ამის გამო, რომ ჩვენმა ინიციატივებმა ძირი არ გამოუთხარონ ვერსალ, თითქოს საბჭოთა კავშირი „ბოროტების ბოდი“ და საყოველთაო საფრთხის წყარო იყოს, რომელსაც, კაცმა რომ თქვას, ემყარება გამალებული შეიარაღების მთელი პოლიტიკა. მეორე მხრივ, ამის შთაბეჭდილებას, რომ აკლიათ შვიდობის ბეღლისათის პასუხისგებლობის გრძნობა. ეს კი, გულახდილად რომ გითხრათ, კვლავ ეკვლავ აყენებს ჩვენ წინაშე კითხვას: შეიძლება კი საერთოდ ასეთ ატმოსფერში ნორმალურად წარვმართოთ საქმეები და დავიმყაროთ ქვეყნებს შორის რაციონალური ურთიერთობა?

თქვენ შემეკითხეთ, რა არის მთავარი, განმსაზღვრელი საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ურთიერთობაშია. ჯერეჩრდ, ეს გასაკვი ინტერესი ფიქრი, რომ მოგვწონს თუ არა ერთმანეთი, ერთი რამ უდავოა — ან ერთად დავიხეტეთ, მოვაყრი კითხვა, რომელზეც ჩვენს თავს უნდა ვეპასუხოთ, ეს არის, ვართ თუ არა, ბოლოს და ბოლოს, ზზდ ვალიანოთ, რომ არა გვაქვს სხვა გზა, გარდა ამისა, რომ ერთმანეთთან შვიდობიანად ვიცხოვროთ, ზზდ ვართ თუ არა გარდაქმნით ჩვენი აზროვნება და მოქმედება სამხედრო ყაიდიან შვიდობიანზე ყაიდაზე?

როგორც თქვენში ამბობენ, იცხოვრე, და სხვებსაც მიეცი ცხოვრების საშუალება. ჩვენ ამას შვიდობიან თანაარსებობას ვეძახოდით. რაც შეეხება საბჭოთა კავშირს, ამ კითხვას ჩვენ დადებითად ვუპასუხებთ.

კითხვა. თქვენი აზრით, რა შედეგს მოაყვანა ნიმბმე რ ში ა პრეზიდენტ რ. რეიგანთან თქვენს შეხვედრას ჟენევაში? რა კონკრეტული მოქმედება უნდა განახორციელონ ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა და საბჭოთა კავშირმა ორმხრივი ურთიერთობის გასაუმჯობესებლად?

პასუხი. არსებითად ოკეანე ჩამოვაყალიბე მეზეზრი, რომელთა გამო დღის ერნერეს შეხვედრის პერსპექტივებს მიტი ნიფორთხილი ვეფაორეს, ვიდრე მაშინ, როცა ამ შეხვედრაზე დავთანხმდით. მისი შედეგები ხომ ბევრად იქნება დამოკიდებული იმაზე, რაც ოკეანე ახლა ხდება.

ალბათ, ყველა დამეთანხმება, რომ მოლაპარაკების პოლიტიკური ატმოსფერო ადრინდან ყალიბდება. ვიცე პრეზიდენტ, ვიცე მე ვერ უგულებელვყოფთ ჩვენს ქვეყნებს შექმნილ განწყობილებებს, აღრეული მოკავშირეთა განწყობილებებს. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, დღევანდელი მოქმედება ბნეშვნელოვანწყოდ განსაზღვრავს ნოემბრის საერთო „სკენარიას“.

არ დაგიმალავთ, იმედგაცრუებული და შეშფოთებული ვარ ყოველივეს იმის გამო, რაც ხდება. არ შეიძლება ჩვენს შეშფოთებას არ ეწვიოდეს ის მიდგომა, რომელიც, ჩემი აზრით, ყალიბდება ვაშინგტონში — როგორც მისი პრაქტიკული პოლიტიკიდან, ისე თეორი სახლის პასუხისმგებლიან თანამშრომლების გამონთქვამებიდანაც. ეს არის შეტევის, იმ ადების სკენარი, რომ „ეთხეში მოგვამზადონ, მოგვაწერონ, როგორც ეს უკვე არაერთხელ ყოფილა, ყველა სამნილი ცოდვა — გამალებული შეიარაღების გაჩაღება იქნება ეს თუ „ვარსკვლავ“ ახლო ატმოსფეროში, ადამიანის ფუფლებათა დარღვევა თუ რაღაც ბრალება სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკაშიც კი. ეს სამეფოშიფო პოლიტიკა კი არა, „აკი სულის“ რაღაც ალიაციციზული ძიებაა.

ჩვენ მზად ვართ საგნობრივი და საქმიანი საუბრისათვის — შეგიძლია საკუთარი ანგარიშიც წარმოგიდგინოთ. მინდა დავაწყვინო ჟურნალის მკითხველები, რომ ბევრი რამ შეგიძლია ვთქვათ ბირთვული შეიარაღებისათვის ამერიკის შეერთებული შტატების პასუხისმგებლობაზეც, მსოფლიოს სხვადასხვა რეგიონში მის ქმედებაზეც, ისევ მხარდაჭერაზეც, ვინც არსებითად ტერორიზმს ეწევა, თვით ამერიკაში, აგრეთვე ბოლო ახლოგილ ბევრ ქვეყანაში ადამიანის უფლებათა დარღვევებზეც. მაგრამ ეს რას ვფიქრობ: ორი ფაქი კი ამისათვის წამოგაგეწყო ოფლესი დონის შეხვედრა, რომელსაც ჩვენი ხალხებიც და ყველა კონტინენტის მეზობლიანენი უყურებენ შვიდობის, უსაფრთხოებ და შვიდი ცხოვრების იმედებს. ლანძღვა კარგ საქმეში ვერაფერს დაეხმარება ადეს.

ესოდენ დიდმნიშვნელოვანი შეხვედრის კონცეფცია სულ სხვადასხვაგვარად წარმომდგენია. ჩვენ, მოსკოველნი, რა თქმა უნდა, სავსებით შეგვიძლია ვგრძნობ ყოველივე იმის სიღრმე, რაც ჩვენ გვთან ზეაეს. როცა ვიქნებოდით ამას, რაც ამერიკის შეერთებული შტატების პოლიტიკურ ლიდერებს ოკანაკენელი წლების მანძილზე ეთქვამთ, ჩვენ ოკეანელიებდ ვერ ვაკეთებ ერთ ფაქტორ ბალანსებ ერთ ფაქტორ ბალანსებ, ხშირად კი, გულახდილად ვიტყვით, აღგაშფოთებს ეიდეიკ. მაგრამ ამაკი დროს იმედს არ ვკარგავდით, რომ მაინც შეიძლება ეიმეოთ ნეტბის ნერტილები, საერთო ან პარალელური ინტერესების ზონები. ამის საფუძველი არის. ეკიდთ ოუნდაც ის ფაქტებიანები, რომ არ შეიძლება ვაწარმოოთ ბირთვული ომი და არ შეიძლება ამ ომში ვიგიბანგოთ. ან ეს, რომ ამერიკის შეერთებული შტატები არ ესწრაფვის სამხედრო უპირატესობას. ერთი სიტყვით, მჭინდა იმ მისწრაფებით გამსჭვალული პატიოსანი, პირადთანელი საუბრის იმედი, რომ ვიპოეოთ ბირთვული ეოსკრეოლის ეიდისაკენ უკან დასახვეი გზა. ანგიბინლოოთ არა უკვე საკმაოდ მოყიჩრნეთ მითეი და სტერეოტიპებზე, არამედ ჩვენი ქვეყნების რეალური პრობლემები, ერალური ინტერესები, ჩვენი მოგალი, მთელი მსოფლიო ბალრთანების მომავალი.

მაგრამ, როგორც ყველაფრიდან ჩანს, მეორე მხარე ახლა სულ სხვა რამისათვის ემზადება. ეტყოდა, საქმე მიპყავთ თავისებური პოლიტიკური „ზეგრადიდგარეგნის“ შეეიდებისაკენ და მხოლოდ იმაზე ფიქრობენ, როგორ გამოსდონ ეკანენი ეიერო მოზრახებენ. ალად პარტნორს, როგორ მოიპოვონ ამ „ეიეიდებში“ ზეიმეტი ქეოა. ამასთან ერთ ეიეკ ეიეკ ეიეკ

მ. ს. გორბაჩოვის პასუხი

ამერიკის ჟურნალ „ტაიმს“

(დასასრული)

ყურადღების ცენტრში რჩება აგრესიამზეწოველი კომპლექსის დარგებიც, განსაკუთრებით სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გადამუშავება და შენახვა. ერთი სიტყვით, იმისათვის, რომ უფრო სრულად დავაკმაყოფილოთ მოთხოვნილებანი მაღალხარისხოვან სასურსათო პროდუქტებზე, ყოველ ღონეს ვიხმართ.

სახალხო მეურნეობის მუშაობის გაუმჯობესება მოითხოვს ცენტრალიზაციის შემდგომ განმტკიცებას ეკონომიკის სტრატეგიული მიმართულებებით — დარგების, რეგიონების, მეურნეობის ცალკეული რგოლების უფრო მკაცრ კოორდინირებულ ეკონომიკური განვითარების ინტერესებისადმი. მაგრამ ამავე დროს ვადგავართ მართვაში დემოკრატიული საწყისების განმტკიცების, გაერთიანებების, საწარმოების, კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების დამოუკიდებლობის გაფართოების, ადგილებზე თვითმმართველობის განვითარების, ინიციატივისა და გვრგილიანობის — რა თქმა უნდა, საზოგადოების ინტერესებისათვის და არა მის საზიანოდ — წახალისების გზას.

ერთი სიტყვით, ვეძებთ მეურნეობრიობის ყველაზე რაციონალურ მეთოდებს. მიმდინარეობს დიდი ეკონომიკური ექსპერიმენტები. მათი არსია შეიქმნას მეურნეობრიობის უფრო ქმედითი მექანიზმი, რომელიც შეძლებს მტკიცედ დაიჭიროს მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის ტემპი, გაუმჯობესოს მოელი რესურსების გამოყენება. ჩვენ ვიღებთ, რათა ამ ამოცანის გადასაჭრელად მუშაობდეს მატერიალური და მორალური სტიმულირების ყველა ფერადები, ისეთი ინსტრუმენტები, როგორიც არის მოგება, ფასწარმოქმნა, კრედიტი, სამეურნეო ანგარიში. სწორედ ეს არის მართველის და დგგგმვის მთელი სისტემის რადიკალური გაუმჯობესებისათვის ჩვენი მუშაობის არსი.

ამავე დროს ვიყენებთ ეკონომიკური განვითარების დაჩქარების სხვა რეზერვებსაც. მხედველობაში მაქვს დისკიპლინისა და წესრიგის განმტკიცება, ყველასადმი — მუშით დაწყებული და მინისტრით დამთავრებული — ზომიკითხვილობის გადიდება, ბრძოლა უპასუხისმგებლობისა და ბიუროკრატიზმის წინააღმდეგ, ზომიერი ეთიკის ჩანერგვა, სოციალური სამართლიანობის განმტკიცება საზოგადოების მთელ ცხოვრებაში.

ასე რომ, ეკონომიკური პრობლემები და საქმეები საკმაოდ გვაქვს. თუმცა, რომელ ქვეყანაში არ არის ისინი? ჩვენ ვხედავთ ჩვენს პრობლემებს და გვწყმს ჩვენი საზოგადოებრივი ფაზიდან, ეფექტურობის, ჩვენი ქვეყნის შესაძლებლობანი. ბოლო დროს მომიწია ჩავსულიყავი სხვადასხვა რაიონში, შევხვედროდი ბევრ ადამიანს — მუშებსა და გლეხებს, ინჟინრებს და მეცნიერებს. და იცით, რა არის დამაბასიათებელი? გარდაქმნის, მუშაობის გადაჭრილი გაუქმჯობესების საკითხებს ხალხი არა მარტო მხარს უჭერს, არამედ ეს მისი მოთხოვნაც, დროის ნამდვილი მოთხოვნაც ხდება.

მინდა საგანგებოდ აღვნიშნო: ყურადღება, რომელსაც ბოლო დროს ეუთმობთ ეკონომიკას, ითქო კი არ აიხსნება, რომ ვეპირებთ გადავეჯარბოთ ლითონნის, ნავთობის, ცემენტის, ჩარხების ან სხვა პროდუქციის წარმოების რეკორდებს. მთავარია გავაუმჯობესოთ ადამიანების ცხოვრება. არა გვაქვს ამაზე უფრო მაღალი მიზანი. მართო მიმდინარე წელს მივიღეთ გადაწყვეტილება ჯანმრთელობის დაცვის, მეცნიერების მთელი რიგი კატეგორიების მუშაობა, ინჟინერ-ტექნიკური პერსონალის შრომის ანაზღაურების გადიდების, პენსიონერთა მნიშვნელოვანი ნაწილის მატერიალური მდგომარეობის გაუმჯობესების, მემაღაროეობის განსავითარებლად, იმის შესაქმნელად, რასაც ფქვენ „მეორე სახლს“ უწოდებთ, ყოველწლიურად დაიზოლებთ მილიონი მიწის ნაკვეთის უფასო მიცემის შესახებ. იგივემეა ბევრი სხვა ღონისძიება. ბუნებრივია, მათი გაკეთება ეტაპებად ეწერება ეკონომიკაში მიღწეულ წარმატებებზე. ბოლო დროს აქ პოზიტიური ძვრები შეიმჩნევა — დაჩქარდა საბრეწველო პროდუქციის წარმოების, შრომის ნაყოფიერების ზრდის ტემპი.

თქვენ შეკითხებით: მსოფლიო ეკონომიკაში რა ცვლილებებს შეუძლია მოუტანოს საგანგებოდ საბჭოთა კავშირს? უწინარეს ყოვლისა, თუმცა ეს უფრო პოლიტიკაა, ვიდრე ეკონომიკა, გამალებული შეიარაღების შეწყვეტას. ჩვენ ვიღებენ ყოველ მანეთი, რომელიც დღეს თავდაცვას ხმარდება, საბოქლაქო, შვიდდმიანი მოთხოვნილებებისათვის დგგეხარჯა. როგორც მესმის, თქვენც, მეურნეთან შტატებში, გაქვთ ბევრი ისეთი რამ, რასაც შეგიძლიათ მოიხმაროთ ფული, რომელსაც ახლა იარაღის წარმოება ხთქავს. ალარა ეამზომ პრობლემებზე, რომლებსაც ჩარჩოშობს ბიუჯეტის დეფიციტი და სახელმწიფო ვალი. უნდა ვიფიქროთ სხვა ქვეყნების პრობლემებზეც. როცა დაბეჯითებით მოვითხოვთ გამალებული შეიარაღების შეწყვეტას, იმასაც ვთვალისწინებთ, რომ ამორალური ამბიციარდობით ფულის გადაყრა ადამიანის მოსპობის საუკეთესების შესაქმნელად, როცა ამბიციონობით კაცი შიშობს ომის და გაჭირვებაში ცხოვრობს. ჩვენ ყველას უბრალოდ უფლება არა გვაქვს უფლებელ-ვყოფილი შევმნილ სტეფაციას.

რაც შეეხება თვით მსოფლიო ეკონომიკას, ჩვენი აზრით, საბჭოთა კავშირს, ისევე როგორც, ეფიქრობ, სხვა ქვეყნებსაც, სარგებლობს ბოლოს ხარისხ ეკონომიკური და საკალუტო-საფინანსო ვითარების სტაბილიზაციით, დავალიანების პრობლემის სამართლიანი გადაჭრა, ახალი ეკონომიკური წესისაკენ წინასვლა და, რა თქმა უნდა, მსოფლიო ეკრობის განვითარების დისკრიმინაციული შეზღუდვების, ყველა სხვა დაბრკოლების აღმოფხვრა, შრომის საერთაშორისო დანაწილების შემდგომი ჯანრმავება, რომელიც ჩვენ“ და ჩვენი მეგობრები და მოკავშირეები ეპარებით უფრო აქტიური როლი შევასრულოთ. ამგვარი ცვლილებებისაგან მოიგებდა ჩვენი დედამიწის ყველა ხალხი. მაგალითად, საბჭოთა კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების ფართო საკერძო-ეკონომიკური ურთიერთობის მოგვარება ხელს შეუწყობდა თქვენს ქვეყანაში ანიათასობით დამატებითი საბუშაო ადგილის შექმნას.

კითხვა. საბჭოთა კავშირი ცდილობს, რომ მისთვის უფრო ხელმისაწვდომი გახდეს შეერთებულ შტატებში შემუშავებული სრულყოფილი ტექნოლოგიები. რამდენად სჭირდება ეგი საბჭოთა კავშირს და, რაც მთავარია, რა მიზნებისათვის? თუ შეკეთებულა შტატებმა უფრო ხელმისაწვდომი ამ გახადეს ეს ტექნოლოგიები, ვის მიმართადღით მის მისაღებად?

პასუხი. დამაფიქრებელია თვით თქვენი შეკითხვის ფორმა. კაცმა რომ თქვას, ვინ არ ესწრაფვის ახლა ხელმისაწვდომი გახადოდეს სრულყოფილი ტექნოლოგია? ყველა, მათ შორის ამერიკის შეერთებული შტატებიც, უწინარეს ყოვლისა შეერთებული შტატებიც კი. მხედველობაში მაქვს არა მარტო ლიცენზიების და მეცნიერებატევადი საქონლის ლეგალური შესყიდვა ან არალეგალური სარეფუნელო ჯაშუშობა. ამერიკის შეერთებული შტატები თავის სპეციფიკურ მეთოდებსაც იყენებს. მაგალითად, „მეცნიერთა გადაბერვას“ არა მარტო დასავლეთ ევროპიდან, არამედ განვითარებადი ქვეყნებიდანაც. ან აიღეთ ტრანსეროვნული კორპორაციების საქმიანობა, რომლებიც თავიანთი ფილიალების მეშვეობით ხელთ იგდებენ ხოლმე სხვა ქვეყნების მეცნიერულ-ტექნიკურ მიღწევებს. ახლა ამავე მიზნისათვის ცდილობენ გამოიყენონ „ვარსკვლავეთის ომების“ ეგრეთ წოდებული კვლევითი პროგრამა.

რაც შეეხება საბჭოთა კავშირს, იგი შეუდარებლად უფრო მცირე ოდენობით სარგებლობს ლიზენზიარგარეთის მეცნიერებისა და ტექნიკის მიღწევებით. თუმცა არასოდეს დგგეიფარავს, რომ ვეცდინა ამ მიზნისათვის ჩვენი მონაწილეობა შრომის საერთაშორისო დანაწილებაში, გავაგრძელებ ინტენსიურად ეკონომიკურ თანამშრომლობა, ნინმავს საკუთარი „ეროვნული უშიშრებისათვის“ ძირის გამოთხრას. მაშ სად არის აქ სიმართლე? რას უნდა დაუჯეროს კაცმა?

ჩვენ აშკარად ვამბობთ, რომ არ გვაკმაყოფილებს ამა თუ იმ საბჭოთა პროდუქციის მეცნიერულ-ტექნიკური დონე. მაგრამ მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესს დაჩქარების მიღწევას ვპირდებთ არა იმ გზით, რომ „გადმოტეტმოთ ტექნოლოგია“ ამერიკის შეერთებული შტატებიდან სსრ კავშირში, არამედ იმ გზით, რომ საბჭოთა მეცნიერებიდან საბჭოთა ინდუსტრიასა და სოფლის მეურნეობაში „გამოვტუმბოთ“ ყველაზე პროგრესული იდეები, აღმოჩენები და სიახლენი, იმ გზით, რომ ყველაზე მარჯვედ გამოიყენოთ საკუთარი მეცნიერულ-ტექნიკური პოტენციალი. აქ არის ჩვენი ეეიმებანა და პროგრამების სიმძიმის ცენტრი. მაგრამ ამასთან, რა თქმა უნდა, არ გვინდა უარი ეთქვათ იმ დამატებითს სარგებლობაზე, რომელსაც იძლევა ნაცვლგების საფუძველზე დამყარებული მეცნიერულ-ტექნიკური თანამშრომლობა სხვა ქვეყნებთან, მათ შორის ამერიკის შეერთებულ შტატებთანაც.

70-იან წლებში ეს თანამშრომლობა საკმაოდ ფართოდ განვითარდა — ენერგეტიკაში, მათ შორის ბირთვულ ენერგეტიკაში, ქიმიასა და კოსმოსურ კვლევაში, კარდიოლოგიასა და ონკოლოგიაში, სხვა დარგებში. საგანგებოანობა ორმხრივი იყო — ეს ამერიკელმა მეცნიერებმაც იციან. ახლა ამ თანამშრომლობის ნატამალიც აღარ დარჩა. ეს ჩვენ ამის გამო ვწუხვართ, მაგრამ გარწმუნებთ, როგორც ადრე, ჩვენ ამრით, სამართლიანობა, ურთიერთსარგებლიანობა, ინფორმაციის საშუალებებს ხშირად უთხოვიათ ჩემთვის გამოსვლა და ინტერვიუ. რატომ გადავწყვიტე სწორედ ეკონომიკურ „ტაიმის“ თხოვნას გამოეხმაურებოდი?

როცა გავეცანი თქვენგან მიღებულ კითხვებს, მოვიჩვენა, რომ თვით ამ კითხვების ფორმულირებაშ შეიცავს გარკვეულ შეშფოთებას ჩვენი ორი ქვეყნის ურთიერთობის ხასიათის გამო, რომელიც ახლა ყალიბდება. ჩვენ ხშირად როდი ვგრძნობთ ამერიკის პოლიტიკური და სხვა წრეების წარმომადგენლების გამოთანქვამებში შეშფოთებას ამის გამო. ვიფიქრე, რომ მიღებული კითხვების ასეთი ხასიათი (თუ იგი სწორად შემსმა) უაღრესად მნიშვნელოვანი ელემენტია.

ალის სხვა, არანაკლებ მნიშვნელოვანი მიზეზიც. იგი დაკავშირებულია იმასთან, თუ როგორ ვიფასებთ დღეს მსოფლიოში შექმნილ ვითარებას. ეს არის რთული, დაძაბული და, მე ვიტყოდი, აფეთქებასაშიში ვითარება. თანაც მას აქვს გაფარეხული ტენდენცია. აქ არაფერს ვიტყვი ამ პროცესის მიზეზებზე. ჩვენი თვალსაზრისი ამის თაობაზე თქვენ კარგად იცით. მინდა უფრო ვუპასუხო ის კითხვას, თუ სად ვიმყოფები ჩვენ ყველანი ამჟამად, როგორ მსოფლიოში ვცხოვრობთ. ამასთან სულაც არ მინდა სიტუაცია მუქ ფერებში წარმოვადგინო. მაგრამ ვპირიან გულახდილი ვიყო, რადგან ორივე მხარის მიერ მის შეფასებაზე ბევრი რამ არის დამოკიდებული. ჩვენი აზრით, როცა საქმე ეხება ისეთი სახელმწიფოების ხელმძღვანელებს, როგორიც არის ამერიკის შეერთებული შტატები და სსრ კავშირი, ეთიარების ანალიზი და მათი პრაქტიული პოლიტიკა გამსჭვალული უნდა იყოს ი ბ ი ერ ი ს ი ნ ტ ე ლ ე ქ ტ ი ს ა ნ ა ლ ი ზ ი, ორმეტიკ მათ აკისრიათ ხალხებისა და მთელი კაცობრიობის წინაშე.

ჩვენი ფრთის რეალურად ის არის, რომ მეცნიერებისა და ტექნიკის განვითარების დონე შესაძლებელს ხდის სრულიად ახალი სიტუაციის წარმოქმნას, გამალებული შეიარაღების სრულიად ახალი ეტაპის დაწყებას. შეეიცადე გულახდილად მეპასუხა თქვენს კითხვებზე და, გთხოვთ, ნუ მიიღებ ჩემს პასუხს მორგ „პრაპაგანდად“. ხომ ფაქტია, რომ უკვე ახლა შეერთებულ შტატებს და საბჭოთა კავშირს ძალიან უჭირთ ერთმანეთთან მოლაპარაკება, ერთმანეთის შესახებერად რაიმე ნაბიჯის გადადგმა, იმდენად დიდია მათ შორის უნდობობა. ხოლო თუ გამალებული შეიარაღება ახალ სტადიაში შევა, თუ ამ მიზნებისათვის პრაქტიკულად გამოვიყენებთ მეცნიერებისა და ტექნიკის უკანასკნელ მიღწევებს, ხომ არ გაუჩნდება ერთ-ერთ მხარეს ცდუნება გამოიყენოს მეორე მხარესთან შედარებთ სავარაუდო უპირატესობა იმისათვის, რომ ხელ-ფეხი შეიხსნას და გადადგას საბედისწერო ნაბიჯი? ძალზე პასუხსაგები ეტაპია.

ჩვენი ორმხრივი ურთიერთობის მთელი სიმწვავის მეუხედავად, დღეს მაინც გაბაჯარობს მოქმედებას ზოგიერთი შეზღუდვა — სამხედრო-სტატეგიული პარიტეტი, რომელიც უზრუნველყოფს ორივე მხარის გარკვეულ უშიშრობას, ეს ეხება ბალისტიკურ ბირთვულ ტორპედოებს, ბირთვული ბომბდამშენებს, ბირთვული ბალისტიკური ბირთვული ბომბებს, ბირთვული ბომბებს, ბირთვული ბომბებს,

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა კავშირის საბჭოს და ეროვნებათა საბჭოს ტარსსარტყოს და კავშირგაბმულობის კომიტეთის წარდგენით განიხილა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის აპრილის პლენუმის მოთხოვნათა შესახებ ინსტიტუტების, საწარმოთა ქსელის გაფართოებისა და მათი ხარისხის გაუმჯობესებისათვის სსრ კავშირის კავშირგაბმულობის სამინისტროს მუშაობის შესახებ.

მიღებულ დადგენილებაში აღნიშნულია, რომ სსრ კავშირის კავშირგაბმულობის სამინისტრო, რომელიც ახორციელებს კოოპერისტული პარტიის მითითებებს, ეწევა გარკვეულ შეაბამას მოსახლეობის მომსახურების გაუმჯობესებისათვის. ხუთწლეულის ოთხ წლის მანძილზე დარგის საწარმოთა მიერ გაწეული მომსახურების მოცულობა ერთ სულ მოსახლეზე გაანგარიშებით 24 პროცენტით გადიდდა. გაიზარდა მოქალაქეთა ტელეფონების რიცხვი, შეიქმნა და ინერგება სხვადასხვა თანამედროვე ტიპის გადამცემი რადიოსამაუწყებლო, სატელევიზიო და სხვა მიწყობილობა, იხვეწება საფოსტო კავშირის მუშაობა, გაუმჯობესდა ჟურნალ-გაზეთებზე ხელმოწერის ორგანიზაცია, გაიზარდა სოციუზენატის სისტემაში მათი გაყიდვა.

პერსპექტივისათვის კავშირგაბმულობის უმნიშვნელოვანეს საშუალებათა განვითარების და, კერძოდ, სატელეფონო კავშირისა და სატელევიზიო მაუწყებლობის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განმტკიცების შესახებ პარტიისა და მთავრობის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებანი იმის მტკიცე საფუძველს ქმნის, რომ დაჩქარებით გაიზარდოს ეს მომსახურება და უფრო სრულად დაკმაყოფილდეს საბჭოთა ადამიანების მოთხოვნილებები მასზე.

ამავე დროს სსრ კავშირის კავშირგაბმულობის სამინისტრო სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის აპრილის პლენუმის მოთხოვნათა შესაბამისად მთლიანად ვერ იყენებს საწარმოთა ქსელის გაფართოებაში, მოსახლეობის მომსახურების სრულყოფის, მისი ხარისხის გაუმჯობესების არსებულ რეზერვებსა და შესაძლებლობებს. დაძლეული არ არის მოკავშირე რესპუბლიკებში კავშირგაბმულობის საწარმოთა არათანაბარი განლაგება. სოფლის მოსახლეობის, მომსახურების დონე გაცილებით დაბალია ქალაქის მოსახლეობისათვის გაწეული მომსახურების დონეზე. მთლიანად ვერ იყენებენ ავტომატური სატელეფონო სადგურების, განსაკუთრებით საქალაქთაშორისო ავტომატური სატელეფონო სადგურების ტევადობებს. ამავე დროს ბინის ტელეფონების დადგმაზე ბევრი განაცხადი, მათ შორის დიდი სამამულო ომის მონაწილეების განცხადებებიც არ კმაყოფილდება.

დარგში ჯეროვანი ყურადღება არ ეთმობა მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის დაჩქარების, საცდელ-ექსპერიმენტული და ტექნოლოგიური ბაზის განმტკიცების გადაადგილებელ ღონისძიებათა ჯანხორციელებას, სამეცნიერო-კვლევითი და საკონსტრუქტორო ორგანიზაციების საქმიანობის პრაქტიკული უკუგების გადიდებას. სახსრების არასამართლი ათვისების გამო კავშირგაბმულობის ბევრი საწარმოს მშენებლობის ვადა ნორმატიულს ერთიორად და მეტად აღემატება. მაგალითად, 1984 წელს სსრ კავშირის მშენებლობის სამინისტრომ ქალაქ კიროვის საქალაქთაშორისო სატელეფონო სადგურის აგების საიჯარო სამუშაოთა გეგმა 64 პროცენტით, ხოლო სსრ კავშირის სატარსპორტო მშენებლობის სამინისტრომ ქ. კიროვოგრადის და ოდესის ფოსტამატების აგების საიჯარო სამუშაოთა გეგმა — შესაბამისად 30 და 53 პროცენტით შეასრულეს.

უაღრესად ნელა მიმდინარეობს საწარმოთა რეკონსტრუქცია და ტექნიკური განახლება, ამ მიზნებს ხმარდება გამოყოფილი კაპიტალდაბანდებათა მხოლოდ მეოთხედი, რაც იწვევს ძირითადი ფონდების დაძველებას. სსრ კავშირის კავშირგაბმულობის საშუალებათა სამინისტროს და სსრ კავშირის ელექტროტექნიკური მრეწველობის სამინისტროს საწარმოთა მიერ მოწოდებული მოწყობილობის მნიშვნელოვანი წილი ტექნიკურ-ეკონომიკური პარამეტრებით არ შეესაბამება თანამედროვე მეცნიერულ-ტექნიკური მიღწევებს.

კავშირგაბმულობის საკავშირო და რესპუბლიკური სამინისტროების ხელმძღვანელთა სულტად წარმოთაეს მუშაობას მომსახურების განვითარების დაჩქარების, მოსახლეობის მომსახურების კულტურის ამაღლების, ადგილებზე მართვის სტრუქტურის სრულყოფისა და გამარტივების დარგში მოწინავე საწარმოებისა და ორგანიზაციების გამოცდილების გავრცელებისათვის. ყოველთვის მკაცრად არ სთხოვენ პასუხს თანამდებობის პირებს შრომის დისციპლინის მდგომარეობისთვის, ამ დარგში სერიოზული ნაკლოვანებებისთვის.

ურიგდებიან ცალკეული სახეობათა მომსახურების ხარისხის გაუარესებას. მაგალითად, მთელ რიგ მოკავშირე რესპუბლიკებში გაიზარდა საქალაქთაშორისო სატელეფონო საუბრზე, საქალაქო სატელეფონო და რადიოსატრანსლაციო ქსელებში . დაზიანების გამოსწორებაზე შეკავების დაკმაყოფილების ვადები: 1984 წელს 1980 წელთან შედარებით გაიზარდა გაზეთების, დეპეშების, საფოსტო ფულადი გზავნილების ადგილზე მიტანასთან, ტელეფონრენების, რადიოწერტილის უწესიერობის გამოსწორების გაჭიანურებასთან დაკავშირებული საჩივრებისა და განცხადებების რიცხვი. ეს უწინარეს ყოვლისა ეხება ახალგაზრდობა, მოლდავეთის, უზბეკეთის სს რესპუბლიკებს, რუსეთის სფს რესპუბლიკისა და უკრაინის სს რესპუბლიკის მთელ რიგ მხარეებსა და ოლქებს. ქალაქებშიც კი ხელმომწერის ხშირად დროულად არ აწვდიან გაზეთებს, განსაკუთრებით დასვენების დღეებში. გაზეთები ყოველთვის არ არის საკალო გაყიდვის ქსელში. სოფლის დასახლებულ პუნქტებში ნელა ინერგება სამპროგრამიანი სადენიანი მაუწყებლობა.

დადგენილებაში აღნიშნულია, რომ ბევრი სახალხო დეპუტატთა საბჭო საკმარის კონტროლს არ უწევს კავშირგაბმულობის საწარმოებისა და ორგანიზაციების საქმიანობის მომსახურების გაუმჯობესებისათვის, არ უწევს მათ საჭირო დახმარებას, არ ახორციელებს ამ მომსახურების თვისებრივად ახალ დონეზე აყვანის ჯეროვან ღონისძიებებს.

იმის გათვალსწინებით, რომ კავშირგაბმულობის საწარმოთა მიერ ტელევიზიის, რადიომაუწყებლობის, სატელეფონო, სატელეგრაფო, საფოსტო და სხვა სახეობათა კავშირის სიდიდე გაზეთი მრავალფეროვანი მომსახურების კომპლექსს დიდი სოციალური მნიშვნელობა აქვს და დიდ როლს ასრულებს ხალხის ცხოვრების დონისა და კულტურის ამაღლებაში, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა დაავალა სსრ კავშირის კავშირგაბმულობის სამინისტროს:

შეიმუშაოს და განახორციელოს აღმოფხვრის ; ეფექტიანი ღონისძიებანი, ტმასთან განსაკუთრებული , ყურადღება მიაპყროს მოსახლეობის მომსახურების შედგომ გაფართოებას, მის ახალ პროგრესულ სახეობათა დანერგვას, მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესებას მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის დაჩქარების, არსებული რეზერვების უფრო სრული გამოყენების საფუძველზე;

უზრუნველყოს ქალაქისა და სოფლის მოსახლეობის მომსახურების დონეების დაახლოება იმ გზით, რომ უპირატესად განვითარონ სოფლად კავშირგაბმულობის მომსახურება, კერძოდ, გამოიყენონ მოძრავი გაწყობილებანი. გააქტიუროს მუშაობა სოფლად სოციალურ-კულტურული და საყოფაცხოვრებო საწარმოების, ორგანიზაციებისა და დაწესებულებების ტელეფონიზაციისათვის, გაიმჯობესოს მუშაობა საწარმოო პროცესების მექანიზაციისა და ავტომატიზაციისათვის, იღვწოს მისი კომპლექსური წარმოებისათვის, უწინარესად საფოსტო კავშირის საკვანძო საწარმოებში.

განამტკიცოს საცდელ-ექსპერიმენტული და ტექნოლოგიური ბაზა, გაზარდოს საბჭისნერიკვლევითი და საკონსტრუქტორო ორგანიზაციების საქმიანობის პრაქტიკული უკუგება. უზრუნველყოს, რომ საპროექტო დაგაწყვეტებსა და ტექნიკურ დავალებებში გათვალსწინებული იყოს ახალი მოწყობილობის, ხელსაწყოებისა და ნაწარმის გამოყენება, რომლებიც თავიანთი ტექნიკურ-ეკონომიკური პარამეტრებით შეესაბამება საუკეთესო მსოფლიო მიღწევებს.

სსრ კავშირის კავშირგაბმულობის სამინისტროს მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოებთან ერთად წინადადება მიეცეს განაზორციელონ საამანათო ვაჭრობის შემდგომი განვითარების კონკრეტული ღონისძიებანი.

მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღესი საბჭოების პრეზიდიუმებსა და მინისტრთა საბჭოებს რეკომენდაცია მიეცათ გაძლიერონ სტონტროლი სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოების, მათი აღმასრულებელი ორგანოების მუშაობისადმი იმ ღონისძიებათა განხორციელებისათვის, რომელთა მიზანია მოსახლეობისათვის კავშირგაბმულობის მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესება, დადგენილი ვადებში ობიექტების ამოქმედება, ადგილობრივი საშენი მასალებით მშენებლობათა მოგარაგების გაუმჯობესება, დარგის მუშაკთათვის წილობრივი მონაწილეთა წესით აშენებული საცხოვრებელი ფართობის, აგრეთვე სამსახურებრივი საცხოვრებელი სადგომების დროული გამოყოფა, სატარსპორტო საშუალებების ტექნიკურ მომსახურებასა და საწარმოო შენობების მიცემაში კავშირგაბმულობის საწარმოებისა და ორგანიზაციებისთვის დახმარების გაფართოება.

სახალხო დეპუტატთა საბჭოებს, მათს აღმასრულებელ და განმკარგულებელ ორგანოებს, კავშირგაბმულობის საწარმოებისა და ორგანიზაციების ხელმძღვანელებს წინადადება მიეცით ყოველმხრივ განავითარონ სოციალისტური შეჯიბრება მომსახურების სახეობათა გაფართოებისა და მისი ხარისხის გაუმჯობესებისათვის. სრულყონ კადრების შერჩევა, გუნდოდგინეულ იღვაწონ წარმოებისა და მართვის ყველა რგოლში აღმზრდელობითი მუშაობის, ორგანიზებულობისა და დისციპლინის გაძლიერებისათვის, გადაჭრით დაძლიონ მოსახლეობის მომსახურებაში არსებული ნაკლოვანებანი.

უფრო აქტიურად მიიზიდონ კავშირგაბმულობის საწარმოებში სამუშაოდ სტუდენტები, პენსიონერები და დიასახლისები ანსრული სამუშაო დღით ან არასრული სამუშაო კვირით.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს რეკომენდაცია მიეცა გაანხორციელოს საკირო ღონისძიებანი კავშირგაბმულობის მომსახურებაზე მოსახლეობის მოთხოვნილებათა უფრო სრული დაკმაყოფილებისათვის და ამასთან, კერძოდ, დაავალოს სსრ კავშირის სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტს, სსრ კავშირის საბჭომრავალგზის, სსრ კავშირის შესაბამის სამინისტროებსა და უწყებებს:

გაუმჯობესონ კავშირგაბმულობის ობიექტების მშენებლობა, მნიშვნელოვნად შეამცირონ მათი აგებისა და საექსპლატაციოდ გადაცემის ვადები, უზრუნველყონ სრული მოცულობით კავშირგაბმულობის საწარმოებისათვის ახალ სახეობათა მოწყობილობის, ავარატურისა და მაკომპლექტებელი ნაწარმის დროული მიწოდება, განსაკუთრებული ყურადღება მიაპყრონ მეცნიერებისა და ტექნიკის საუკეთესო მიღწევებზე დაფუძნებული გადაცემათა სისტემებისა და აპარატების, საწარმოო პროცესებისა და მომსახურების მექანიზაციისა და ავტომატიზაციის საშუალებათა წარმოებისა და დანერგვის გაფართოებას, დაჩქარონ წარმოებიდან მოძველებული ტექნიკის მოხსნა;

სოფლის მოსახლეობის მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით გადაწყვიტონ მეთორმეტე ხუთწლედში სპეციალურ სატრანსპორტო საშუალებებზე, განსაკუთრებით კავშირგაბმულობის მძორავ განყოფილებებზე დარგის საჭიროებათა უფრო სრული დაკმაყოფილების საკითხი;

განახორციელონ ისეთ ტექნიკურ საშუალებათა დანერგვის ღონისძიებანი, რომლებიც უზრუნველყოფს სარეალიზაციოდ გაზეთებისა და სხვა პრეიროდული გამოცემების მომზადების გაუმჯობესებას, ამასთან საფოსტო განყოფილებებისა და სოიუზპეჩატის მუშაკთა ხელის შრომის შემცირებას, უფრო სრულად დაკმაყოფილონ კავშირგაბმულობის სამინისტროსა და განყოფილებების მოთხოვნილებანი საამანათო ტარასა და შესაფუთ მასალებზე, მნიშვნელოვნად გაზარდონ საფოსტო გზავნილებათა საკონტეინერო გადაზიდვის მოცულობა, იღვაწონ გაზეთებისა და სხვა პერიოდიული გამოცემების დროული მიტანისათვის, განსაკუთრებით ქვეყნის დაშორებულ რაიონებში.

სსრ კავშირის კავშირგაბმულობის სამინისტროს, სხვა სახელმწიფო ორგანოებს დაევალათ 1986 წლის 1 სექტემბრისათვის მოახსენონ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმს კავშირგაბმულობის საწარმოებისა და ორგანიზაციების მიერ მოსახლეობის მომსახურების გაუმჯობესებისა და ოფლიოს მომსახურებისათვის გაწეული მუშაობის შედეგები.

საქართველოს მინდვრებში და ფერმებში

ყურადღება საკვების დამზადებას

საკავშირო ინსტიტუტის კომუნისტების უმაღესი საბჭოს ... ცენტრალური კომიტეტის ... ნ. ჰოროვანა

— ... ...

ᲩᲠᲜᲔᲗᲘᲡ ᲘᲐᲞᲝᲜᲘᲘᲡ ᲐᲒᲠᲔᲡᲘᲘᲡ ᲙᲠᲐᲮᲘ

ᲗᲕᲘᲗᲛᲭᲘᲚᲕᲔᲚᲘᲡ ᲛᲝᲒᲝᲜᲔᲑᲐᲜᲘ

ᲛᲔᲠᲕᲐᲚᲘ ᲚᲔᲜᲘᲜᲘᲡ ᲮᲐᲜᲓᲠᲘᲡᲐ ᲛᲝᲜᲐᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲩᲘᲜᲔᲗᲘᲡ ᲪᲮᲝᲠᲛᲝᲑᲓᲐ ᲓᲐ ᲮᲐᲜᲓᲐᲗᲐ ᲒᲐᲖᲔᲗ „ᲜᲘᲜᲘᲐᲜᲘᲡ ᲫᲔᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡ“ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲓᲐ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲐᲪ ᲗᲐᲜᲐᲛᲔᲓᲠᲝᲕᲔ ᲛᲝᲛᲮᲡᲜᲔᲚᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲞᲘᲠᲘ ᲓᲐᲬᲧᲝᲗᲐ ᲒᲐᲛᲝᲥᲕᲔᲧᲜᲔᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲔᲠᲘᲓᲘᲗ.

ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲛᲝᲛᲮᲡᲜᲔᲚᲘᲡᲐᲓᲐᲛ 1945 ᲬᲚᲘᲡ ᲗᲔᲗᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲩᲘᲜᲔᲗᲘᲡ ᲘᲐᲞᲝᲜᲘᲘᲡ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲝ ᲙᲐᲞᲘᲢᲣᲚᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐᲜ ᲙᲐᲟᲘᲜᲝᲡ ᲡᲐᲛᲮᲔᲠᲘᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲔᲜᲢᲘ Მ. Გ. ᲪᲣᲚᲘᲜᲘᲡ. ᲓᲐ ᲮᲣᲗᲠᲛᲝᲑᲓᲐ ᲙᲘᲗᲮᲣᲚᲘ.

— აბა, რა ვქნა. წავიდე დღეს პრესკონფერენციაზე? — სწორედ იაპონელთა პრესკონფერენციის დღე იყო, რომელსაც კვირაში მხოლოდ ერთხელ აწყობდნენ და დილის 11 საათზე იწყებდნენ.

ჩემმა გასაკვირად რედაქტორი სერიოზულად შეხედა ჩემს კითხვას. ოდნავ დაფიქრდა და მიპასუხა:

— დიახ, დიახ, აუცილებლად წადით!

„შეაჯამა წამიღოს!“ — გავიფიქრე ჩემთვის. მართლაც. სახმარო საქმე არ იყო, ჩვენ ხომ შუადამის აქეთ ომი გვქონდა იაპონელებთან. როგორ შეხედებიან იაპონელები პრესკონფერენციაზე ჩემს გამოჩენას?

და კვლავ კითხე რედაქტორს:

— თქვენ სერიოზულად მეუბნებით?

— რა თქმა უნდა! — მიპასუხა მან, თუმცა ოდნავ მერყეობაც დაიწყო.

— მოდით, ნიკოლოს კითხოთ... — შეთავაზა მე.

ნიკოლოს ივანეს ძე შეეცოვი— საკდესის შანხაის განყოფილების დირექტორი — ერთადერთი მოსკოველი იყო, რომელიც მაშინ შანხაის განყოფილებაში დარჩა.

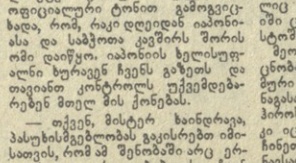

ნიკოლოს შეეცოვი დაეთანხმა რედაქტორს, რომ საჭირო იყო წასვლა.

წავედი, თანაც ვფიქრობდი, ნეტა რამდენი უბნის გაგლას მოვაწყრებ-მეთქი. მართალია, ვერც ერთი ამხანაგი ვერაფერს მიშველდა, ისევე როგორც ვერც მე ეშველებდი მათ, მაგრამ მაინც უფრო სასიამოვნო იყო სხვებთან ერთად დავეპატიჟებინე, ვიღრე პირდაპირ ჯოჯოხეთ წავეყვანე (რაც კიდევ შემეძლებოდა მოგვიანებით. სულ სხვა ადგილ და სხვა გარემოებათა დროს). მაშინ მივხედი ერთი ანდაზის ღრმა აზრს: მარტო კაცი ბამბაზეც ბრალიაო.

ბუნის ბოლო მონაკვეთი სწორედ იმ ქუჩით უნდა გამევლო, რომელიც ჩვენი რედაქცია იყო. ჯერ იქამდე არც კი მიგსულიყავ, რომ ადგილობრივი ჟურნალისტების ჯგუფი შემეფდა და, ფრიად გაკვირვა, რა დროს სეირნობაო. ისინი ყველანი პრესკონფერენციაზე უნდა ყოფილიყვნენ, მაგრამ, თუ რაზე, გიფუქმებიათ. მართალი გითხრათ, თავისუფლად ამოვისუნთქე და რედაქციისაკენ გავუხვიე.

იქ მხოლოდ ჩინელი ასოთამწყობები და ორი რუსი კანტორის მუშაკი დამხვდა. ისინიც იყო ერთმანეთს გავუხიარეთ ახალი ამბები, რომ ქვემოდან ნალვანები ჩემქმების ხმა მოგვესმა ჩვენი ძველი ხის კიბიდან. გავეხუმრეთ და ერთმანეთს გადავხედეთ: მოვიდნენ!

დიახ. ისინი გახლდნენ, იაპონელი ჟანდარმები, „კომპეტიტორები“, მაგრამ, ჩემდა გასაბარად, მათთან ერთად დავინახე ივამოტო — იაპონიის ელჩეშათა საგარეტო „დოშეის“ უცხოთის განყოფილების გამგე, რომელსაც კარგად ვიცნობდი. სხვა დროს ისიც პრესკონფერენციაზე უნდა ყოფილიყო. ივამოტო ცივად შემხვდა, მაგრამ არა მტრულად, და მკითხა, რედაქტორი სად არისო. ვუპასუხე, არ ვიცი, ჯერ ძალზე ადრეა-მეთქი.

ჟანდარმები ჩუმად იდგნენ წარმოსადგენ და ტანადი ივამოტოს უკან და. ჩანს, მისთვის მიეწოდოთ მოქმედება. სამი — ფორმით იყო, მეოთხეს სამოქალაქო ტანსაცმელი ეცვა. ივამოტომ მოკლედ და ოფიციალური ტონით გამოგვაცხადა, რომ, რაკი დღეიდან იაპონიასა და საბჭოთა კავშირს შორის ომი დაიწყო, იაპონის ხელისუფალნი ბრძანებენ ჩვენს გაზეთს და თავიანთ კონტროლს უქვემდებარებენ მთელ მის ქონებას.

— თქვენ, მისტერ ხაინდრაკა, პასუხისმგებლობას გაკისრებთ იმისათვის, რომ ამ შენობაში არც ერთი სიტყვა არ დაიბეჭდოს. ჩვენ გიცნობთ და სწორედ თქვენ მოგთხოვთ პასუხს!

მე მხრები ავიჩეჩე და ვუპასუხე, რომ ცნობად ვიღებ ამ განცხადებას.

ცხადი იყო, უნდა წამოვსულიყავით შანხაიდან. ეს მე შემეძლო, — მე ხომ მთელი ომის მანძილზე ბეწვზე ვეკიდე და ცოტა მოვეშვიდა კიდეც, მაგრამ დრო მჭირდებოდა, თუნდაც ერთი დღე-ღამე. მანხაი დიდია, ტელეფონებს ვერ ეწყობა, პირადად უნდა ვნახო რამდენიმე ამხანაგი, ჩინელთა ამ უზარმაზარ ბრბოში კი იოლად იკარგება ეგოროპელი!

მაგრამ, სანამ პირად საქმეებს მივხედავდე, ერთხელ კიდევ უნდა შევიარო საკდესში, იქნებ რა-იმე მითითება მოგცენ, თუ, რა თქმა უნდა, იგი კიდევ ფუქმეცონირებს. დავრეკე საკდესში, მაგრამ ჟურნალი დუმდა. თუმცა, ეს არაფერს არ ნიშნავდა. ალბათ ტელეფონი გამორთეს. წავედი. მაგრამ იქამდე ვერ მივაღწიე. ცოტა გავიარე თუ არა, ერთი ნაცნობი შემხვდა, რომელიც იმავე სახლში ცხოვრობდა, და მაცნობა, რომ დააბოლოვეთ ერთი ნაბიჯი წინ ჟანდარმები მისულან, შენობა დაუღუქავთ, ყველი იქ მყოფი კი სატვირთო ავტომობილში ჩაუსხამთ და წაუყვანიათ.

საყოყმანო ადარადერი იყო: უნდა წავსულიყავი.

საღამოს ხუთი საათი იქნებოდა და მაინც გადავწყვიტე შემერბინა შინ, გამოვთხოვებოდი დედას და წამომეღო ყველაზე აუცილებელი ნივთები. ფრთხილად მივუახლოვდი ჩემს სახლს, მაგრამ საეჭვო ვერაფერი შეეცნიშნე და გადავწყვიტე შეესულიყავი. ჩემს მიხაში დიდი და მოულოდნელი სიზოგადოება დამხვდა. სასადილო ოთახში ექვსი კაცი იჯდა: სამი რუსი, ერთი ქართველი, ერთი ებრაელი და ერთიც ნახევრად იაპონელი ფრანგი. ყველს ვიცნობდი, ფრანგის წინააღმდეგ ოდესღაც ფეხბურთი მითამაშია, მაგრამ ... ახლოებული არც ერთ მათგანთან არ ვყოფილვარ, არც ერთ მათგანთან არ ვყოფილვარ შინ, ისევე როგორც ისინი — ჩემთან. ყველანი დიდი საქმისნები იყვნენ, იაპონელებთან ვაჭრობდნენ, რომლებისთვისაც თხოულობდნენ და ყიდულობდნენ სხვადასხვა მასალებს სახმდერო საპატიოებისთვის.

სხვაგვარად რომ ეთქვათ, ეკონომიური კოლაბორაციონისტები გახლდნენ.

— საათზე მეტია, გელოდებიან, — შესაცლელშივე ჩამჩურჩულა დედაჩემმა.

მივესალმე და დაბნეულობისგან შეა ოთახში გავჩერდი, ხან ერთს ვუღაქრდა, ხან მეორეს გაკვირვებულ. მართალი გითხრათ, იმ წუთში დამავიწყდა კიდეც, რომ მასპინძელი ვიყავი თუმცა ად მეცალა სტუმართმოყვარეობისათვის!! ისღა ვცადე, რომ გამეღიმა და წავიჟღეღეღე: „რით შეგიძლია გემსახუროთ-მეთქი?“.

მაგრამ ამათაც ემჩნეოდათ სიხაზე, რომ ჩვეულებრივი ფორმალური თავაზიანობის გუნებაზე არ იყვნენ. ერთ-ერთმა მათგანმა ყველას სახელით მკითხა, რა უნდა ვქნათო სამჭეთა კავშირსა და იაპონიას შორის ომის დაწყების გამო.

— კი, მაგრამ. მე რატომ მაძღლეთ მაგ შეკითხვა? — გულწრფელად გაკვირვებულმა შეეუხერეს კითხვა. — მე არაოფიციალური პირი ვარ და არავის მოუნდებია რწმენებუფლება განესაზღვრო ვისთვე მდგომარეობა.

პასუხად მომიგეს, რომ ოფიციალური საბჭოთა დაწესებულებანი დაბურულია. მე კი ამ დამსწრენი კარგად მიცნობენ, როგორც კაცს, რომელიც მთელი ომის მანძილზე ბეკაცად ოდა... და ა. შ. და ა. შ.

გავეხუმდი, დავფიქრდი, რა ვუთხრა-მეთქი. შემდეგ კკითხე:

— მიგანნიათ თუ არა საბჭოთა კავშირი!

— დიახ, — ერთხმად მიპასუხეს ხუთთვემ, თუმცა პასპორტის მიხედვით ყველანი ემიგრანტები იყვნენ და ფრანგმაც კი, რომელმაც ზუსტად ვერ-ც კი გიგეო ჩემი შეკითხვა, შეშინებულმა დამიქნია თავი.

— მაშ, იცოდეთ, 9 აგვისტოს 00 საათიდან ჩვენს საშობლოს ომი აქვს იაპონიასთან. მოიქეცით შესაბამისად.

არ ვიცი, დაკმაყოფილა თუ არა ისინი ჩემმა რჩევამ, მაგრამ მაღლობა გადამიხადეს, გამომეთხოვნენ და მიბრძანდნენ.

თხუთმეტიოდე წუთის შემდეგ დედაჩემს გადავეხვიე, მისი ლოცვა-კურთხევა მივიღე, დავეთხოვნე, მალე ვნახავთ-მეთქი ერთნაირ-ად, და მივატოვე ჩემი სახლი, რომელშიც არ ვიცოდი, როდისღა დაბრუნებებოდი.

• • •

ᲐᲮᲚᲐ მინდა გიამბოთ ერთი ტრაგიკომიკური ეპიზოდი, რომელიც ყველას ახსოვს, ვინც შანხაიში ცხოვრობდა 1945 წლის აგვისტოში.

შეორე საღამოსვე გავრცელდა ცნობა, რომ იაპონიას მეორე ატომური ბომბი დასცეს და ქალაქი ნაგასაკი განადგურებულია. თუ ჰიროსიმას სახელი ბევრმა არც კი იცოდა, ნაგასაკი აღმოსავლეთ-ჩინეთის ზღვის ერთ-ერთი დიდი ნავსადგურია და ამიტომ საყოველთაოდ ცნობილი. მით უფრო დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა მისმა საშინელმა ხვედრმა და მით უფრო გაძლიერდა ომის რწმენა, რომ წყალი ოკეანეში ომი დამთავრდა.

(ᲓᲐᲡᲐᲡᲠᲣᲚᲘ ᲘᲥᲜᲔᲑᲐ)

ᲡᲣᲠᲐᲗᲣᲜᲘ: ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲐᲙᲐᲓᲔᲛᲘᲘᲡ ᲬᲔᲜᲘᲡᲐ ᲜᲐᲬᲘᲚᲘᲡ, ᲡᲐᲮᲔᲚᲓᲐᲗᲐ ᲑᲔᲭᲓᲘᲡ ᲛᲝᲛᲬᲧᲝᲑᲘᲡ ᲩᲘᲜᲔᲗᲘᲡ ᲘᲐᲞᲝᲜᲘᲘᲡ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲝ ᲙᲐᲞᲘᲢᲣᲚᲐᲪᲘᲘᲡ ᲐᲠᲛᲘᲘᲡ ᲙᲐᲞᲘᲢᲣᲚᲐᲪᲘᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐᲜ ᲙᲐᲟᲘᲜᲝᲡ ᲡᲐᲛᲮᲔᲠᲘᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲔᲜᲢᲘ Მ. Გ. ᲪᲣᲚᲘᲜᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐᲜ ᲙᲐᲟᲘᲜᲝᲡ ᲡᲐᲛᲮᲔᲠᲘᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲔᲜᲢᲘ Მ. Გ. ᲪᲣᲚᲘᲜᲘᲡ.

ᲣᲪᲮᲝᲔᲗᲘᲗᲘᲡ

ᲞᲐᲠᲢᲘᲖᲐᲜᲗᲐ ᲒᲐᲜᲬᲘᲚᲔᲑᲐ

2 ᲡᲔᲥᲢᲔᲛᲑᲔᲠᲘ ● ᲡᲐᲙᲓᲔᲡᲘ ᲘᲣᲬᲧᲔᲑᲐ

● ᲐᲖᲘᲐ-ᲬᲘᲜᲐᲠᲘᲐ

ᲣᲑᲝᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲩᲐᲠᲔᲕᲐ

**ᲡᲢᲝᲙᲰᲝᲚᲛᲘ, ᲝᲤᲘᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲘᲗ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲐᲪ ᲣᲪᲮᲝᲔᲗᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲠᲔᲖᲘᲓᲔᲜᲢᲘ ᲒᲐᲛᲝᲥᲕᲔᲧᲜᲔᲚᲘᲐ ᲨᲕᲔᲪᲐᲠᲘᲐ ᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲡᲐᲛᲮᲔᲠᲘᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐᲜ ᲙᲐᲟᲘᲜᲝᲡ ᲡᲐᲛᲮᲔᲠᲘᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲔᲜᲢᲘ ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲔᲠᲘᲓᲘᲗ (40) ᲞᲘᲢᲣᲚᲘᲡᲛᲔᲢᲘᲐᲜ ᲓᲘᲓᲘ ᲐᲛᲝᲜᲗᲮᲔᲓᲐ. ᲐᲮᲚᲐ, ᲠᲝᲪᲐ ᲛᲐᲢᲩᲘ ᲚᲘᲛᲘᲪᲘᲢᲠᲔᲑᲘᲡᲐᲪᲐ ᲓᲐ 24 ᲞᲐᲠᲢᲘᲝᲜᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲨᲔᲓᲒᲔᲑᲐ, ᲧᲐᲜᲘᲗ ᲡᲣᲚ ᲣᲙᲕᲔ ᲛᲘᲗᲘᲗᲔᲑᲣᲚᲘ ᲔᲜᲘᲗᲘᲗ. ᲗᲘᲗᲝᲜᲘᲡᲛᲘᲗᲘᲗᲔᲑᲣᲚᲘ ᲐᲡᲘᲗᲘ ᲨᲔᲓᲒᲔᲑᲐ ᲓᲘᲓᲘ ᲠᲝᲚᲘ ᲛᲐᲜᲘᲗᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲐᲛᲑᲝᲑᲓᲐ ᲛᲐᲡ ᲐᲠᲐᲤᲔᲠᲘ ᲜᲘᲨᲜᲘᲗ. ᲐᲛᲘᲢᲝᲛ ᲘᲡᲘ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲝᲜᲘᲡ ᲓᲐᲬᲧᲝᲗᲐ ᲒᲐᲛᲐᲠᲗᲐ. ᲛᲔᲝᲠᲔ ᲞᲐᲠᲢᲘᲝᲜᲘᲡ ᲓᲐᲬᲧᲝᲗᲐ ᲛᲔᲠᲕᲔ ᲓᲦᲔᲡ ᲓᲘᲓᲘ ᲐᲛᲝᲜᲗᲮᲔᲓᲐ. ᲐᲮᲚᲐ, ᲠᲝᲪᲐ ᲛᲐᲢᲩᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲛᲝᲜᲗᲮᲔᲓᲘᲡ ᲡᲘᲡᲬᲠᲐᲤᲘ ᲓᲐᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲐᲠᲐᲠᲐᲤᲔᲠᲘ ᲐᲠ ᲛᲘᲣᲗᲘᲗᲔᲑᲘᲐ ᲐᲜᲐᲑᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ. ᲛᲔᲠᲕᲔ ᲓᲦᲔᲡ ᲛᲔᲠᲕᲔ ᲓᲦᲔᲡ.

ᲛᲘᲛᲓᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲓᲐ ᲐᲓᲔᲜᲨᲕᲘᲡᲗᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲙᲐᲠᲒᲘ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲝᲜᲘ ᲓᲐᲬᲧᲝᲗ ᲛᲔᲠᲕᲔ ᲓᲦᲔᲡ ᲓᲘᲓᲘ ᲐᲛᲝᲜᲗᲮᲔᲓᲘᲡ ᲨᲔᲓᲔᲒᲘ ᲛᲘᲗᲘᲗᲔᲑᲣᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡ